

# Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 26.

V Ljubljani, v soboto 28. junija 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznavila se pošiljajo upravnštvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg šte. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

## Živeli naši poslanci!

Po deželi gre samo en glas. „Slava odločnosti naših poslancev, kaj takega je bilo že davno treba proti liberalnemu terorizmu in predrznosti „Narodovcev“. Katoliško narodni poslanci v deželni zboru kranjskem so pokazali, da se zavedajo, da so izvoljeni iz ljudstva, pokazali so, da jih nikakor ni volja molčati, ko bi se izvajalo liberalno geslo „liberalcem groš, klerikalcem knof.“ Pri prvem takem poskusu od strani nemške liberalne zveze, ko se jim ni hotelo dati primerne zastopstva v odsekih, so naši poslanci zaropotali in nasprotniki so videli, da preko naših poslancev ne bodo gospodarili in ne bodo v dež. zboru storili ničesar, kar bi bilo ljudstvu v kvar. Naši poslanci so se krepko postavili na stražo.

Z napetostjo smo pričakovali prve seje dež. zboru, ki je bila danes teden. Katoliško narodni poslanci so že v prvi seji pokazali, da drže besedo, ki so jo dali svojim volivcem. Dr. Šusteršič s tovariši so nujno predlagali, naj se vpelje za deželni zbor splošna enaka direktna volivna pravica. Liberalcem je bilo ob tem predlogu, kakor bi jih bil z vodo polil. Stavili pa so naši poslanci še mnogo drugih važnih nujnih predlogov — liberalci seve niso stavili nobenega predloga v korist ljudstva. Izmed naših poslancev so predlagali dr. Žitnik, da se sedanji lovski zakon spremeni na korist kmečkim posestnikom, posl. Mihael Arko da se podržavi mestna nižja realka v Idriji, o urejenju in zboljšanju stanja gozdnih delavcev v Idriji, o zboljšanju stanja učiteljskemu osebju na c. kr. rudarski šoli v Idriji; posl. Mejač, da se v novi trg. pogodbi z Italijo odpravi vinska klavzula, posl. dr. Krek, naj vlada še v tem zasodanju dež. zboru predloži načrt zakona za osuševanje ljubljanskega barja in naj vlada še v tem zasodanju dež. zboru predloži načrt zakona o kmetijskih stanovskih zadrugah.

Poslanec dr. Šusteršič je nujno predlagal, naj se vlada pozove, da preskrbi, da ce-

sar sprejme vseučiliško deputacijo kranjskega deželne zboru in naj vlada pri avstroogrskem carinskem tarifu in trgovinskih pogodbah varuje korist kmetijstva Avstrije in da naj z ozirom na zvezo z Italijo in Nemčijo ne žrtvuje avstrijskih koristi pri pogodbah.

Poslanec dr. Schweitzer je nujno predlagal:

C. kr. vlada se pozivlje, naj kar najhitreje preskrbi na primeren način ter ukrene vse potrebno, da odpomore na deželi tako občutnemu pomanjkanju kmetijskih delavskih močij.

Posl. Pogačnik je nujno predlagal:

Vlada se pozivlje, da pri nagodbenih pogajanjih z Ogrsko res trdno in neizprosno varuje pravice in koristi, osebno pa kmetijske interese tostranske polovice.

Posl. Drobnič vložil je dve prošnji:

1. za cesto Lepsenj, Žirovnica, Dolenje Jezero in Podlož;
2. za vodovod za vas Veliki vrh na Bevkah.

Dalje je stavil g. posl. Jaklič interpelacijo, ako hoče vlada vse potrebno ukreniti, da se ribniški sodni okraj za uvoz prašičev takoj odpre (kar se je na to res zgodilo) in posl. Jaklič je interpeliral o defraudacijah v liberalni velikolaški posojilnici.

Posl. dr. Brejc je predlagal, naj dež. zbor protestira proti temu, da bi se preselila slovenska gimnazija v Celju.

To so vsi za ljudstvo koristni predlogi. In kaj so storili liberalci? V „Narodu“ so dejali, da so to nemo goče stvari in dr. Šusteršiča sedaj radi tega psujejo, kar se da.

Pri volitvi v odsekih so združeni nemški in slovenski liberalci prezrli opravičene želje katoliško narodnih poslancev po večjem zastopstvu v odsekih in so tako hoteli delo naših poslancev omejiti. Naši poslanci pa so zahtevali večje zastopstvo z ozirom na to, ker so naj-

vejša stranka v zbornici in ker so hoteli delati. Odločno so se uprli proti temu, da bi liberalci pometali z njihovimi pravicami in v odsekih po „svoje“ delali.

Na dnevni red je prišlo na to utemeljevanje nujnih predlogov katoliško narodne stranke. Dr. Šusteršič je krasno govoril za razširjenje volivne pravice ter šibal ljudi, ki se šopirijo v dež. zboru ne vsled volje ljudstva, ampak na podlagi terhlenih privilegij. Njegov izborni govor priobčimo dobesedno. Hribar in Tavčar sta hotela govornika motiti z mejklici, a dobila sta nazaj take odgovore, da sta bila vedno osramočena. Hribar je upil, da so katoliško narodni volivci nerazsodni, a dr. Šusteršič je hitro odgovoril:

„Naši volivci dobro vedo, da so nas volili za to, ker smo ljudska stranka, mi nimamo med seboj štreberjev, ki kakor Ferjančič prosjajo, da se extra statum imenujejo nadsvetnikom, in tudi Plantanov nimamo. Našim volivcem ni treba hoditi vprašat na ljubljanski magistrat, koga naj volijo. Nezaslišano so od liberalne strani n. pr. terorizirali uboge barjane. Ko je nek barjan prišel prosit na magistrat, reklo se mu je: „Pojdite h kanoniku Kalanu.“ To je nepošteno, povedali pa Vam bomo še drugih stvari. Dokazali Vam bomo, kaka krivica je, da hoče gospodovati nespametna večina.“

Govor dr. Šusteršiča za splošno, enako direktno in tajno volivno pravico je bil nekaj tako izbornega, da doslej kranjska deželna zbornica tak govor za pravice ljudstva še ni slišala. Ko je končal, oglasila se je poleg katoliško-narodnih poslancev tudi galerija s frenetičnim ploskom.

Nato je vstal Hribar, tisti Hribar, ki ne da volivcem v obč. svet ljubljanski razširjene volivne pravice ter je dejal, da je še vedno za splošno volivno pravico — toda prej morajo biti drugačne razmere. (Liberalci bi torej dali volivno pravico le takrat, kadar bi vedeli, da bi vse ljudstvo liberalno volilo.) Hribar je dejal, da

## Vizija.

1.

Ni bilo treba Azraelu dvigniti mojih kosti iz hladnega groba, ker nisem bil še umrl. Živel sem še; ali, če hočete, nosil sem še po zemlji kosti svojega telesa.

Nevidna moč je vdihnila vame; pozabil sem preteklost, nisem se več zavedal sedanjosti. — Moj duh se je za malo časa rešil prstenih spon telesa, in sledil nevidni moči v prihodnje čase. — Imel sem vizijo. —

Stal sem pred vrati velikega mesta. Že sem hotel vstopiti, ko me opomni nekdo, videč, da sem tujec, da naj prečitam napis, vdolben nad vrati, ki je slovel:

Človek, ako te je oskrnila morala prejšnjih dni, ne stopaj na blažena tla, kjer vlada bog prosvetljenosti.

„Kaj pomenja ta napis?“

„Vidi se ti, da si tujec“, reče mi človek, ki me je opozoril na napis, „ako te je volja, povem ti in pospremim te v mesto.“

Šla sva.

„Glej“, reče moj spremljevalec, „v našem mestu ni več zastarelega verskega naziranja. —

Napredovali smo tako daleč, da smo napredli vero davno minulih časov, vero razuzdanih Vener in pijanih Bakov. Naš kralj, ki ima pri novotariji največje zasluge, je ob enem svečenik. Zlata duša je. Odpravil je križe s stolpov, ker so slednji pomenili ljudsko sužnost. Vsaj on je trdil tako.“

Dospela sva do visoke hiše.

„To je institut za male deklice.“

Nikari se ne čudite. Prekrižal sem se! — Ta hiša je zavod za nedolžno deco! — Zadosti je, ako vam povem, da je stal nad vrati v naravni velikosti kip ostudno razgaljene Venere, ki je bila takrat, kakor mi je razlagal moj tovariš, zaščitnica — nedolžnosti. — — —

„O stariši, o ubogi narod!“

„Molči! Narod si rekel. To besedo izustiti, je po pravilih našega veroizpovedanja — blasfemija.“

„Kdo bi se ne zgražal?“

„Ni vzroka, kajti kip Venere je na pravem mestu. V zavodu se pripravirajo odaliske za kralja-svečenika in njegove bojarje. Ali če ne umeješ tega, povem ti, da se pripravljajo, da jih pozneje pošljejo verskosvobodni ljudje v — Rim.“

Pero se mi vstavlja, da bi popisaval dalje, kaj vse je umazana domišljija znesla na ta kraj. — Omenim naj le, da sem imel pogosto priliko, občudovati umetno izdelane sohe boga Merkurja. —

„Ali se nihče ne gane, da bi iztrgal mladino iz rok takih ljudi?“

„Naša vera tega ne dopušča.“

„Vsaj imate svobodno versko naziranje?“

„Ti ne umeješ pomena besede: svoboden.“

Zamislil sem se. — — — Kar me vzbudi iz duhomornega premišljevanja moj tovariš ter me opozori, da lahko vstopiva v svetišče poltenih bogov.

2.

Kakor v bajki tisoč in ena noč, taka je bila krasota svetišča. Vzduh je bil prenasičen z živce dražečimi dišavami. Kakor mi je spremljevalec pripovedoval, se je prejšnje kadilo odpravilo, ker je že od nekdaj kralju-svečeniku zalegalo. Skoraj bi bil nekaj pozabil.

Takoj ko sva stopila v svetišče, obstal je moj tovariš za durimi, ter se začel do pasu klanjati pred neko podobo; pri tem pa se je neusmiljeno nabijal po svojem trebuhu.



duhovščina spovednico izrablja. Tu jo je pa Hribar skupil. Katoliško narodni poslanci so planili po konci in gromovito zahtevali, da se izreče Hribarju graja. Naši poslanci so klicali: „Vsak agent bo žalil duhovščino. Po farovžih se liže in berači za zavarovanje, tu pa duhovščino obrekuje.“ Predsedujoči baron Lichtenberg ni hotel Hribarja poklicati k redu. Dr. Šusteršič: „Vsak kaplan je več vreden kot ta baron!“ Katoliško narodni poslanci Hribarja, katerega se samo še sliši izreči, da on ne hodi k spovedi, ne puste govoriti in kličejo: „K redu se naj ga pokliče!“ Hribarju kličejo: „Obrekovalec. Nihče tu ne bo duhovščine žalil!“ Nato prično piskati na trobente, nabijati na boben in udarjajo s pestmi ob mizo. Liberalci so videli in slišali, da si ne puste naši poslanci nič več dopasti liberalne predrznosti. Nad dve uri je trajal hrušč, nakar se je seja zaključila.

V ponedeljkovi seji je najprej dr. Ferjančič odgovarjal glede Šusteršičevega očitjanja, da je postal extra statum nadsvetnik. Dr. Šusteršič: „Tako je! Sramotno je za stranko, ki ima take subjekte, kot ste vi in Plantan. Koruptna stranka.“ Ko dr. Ferjančič izreče, da ima dr. Šusteršič umazane roke, planejo naši poslanci pred dr. Ferjančiča. Dr. Šusteršič mu kliče: „Lump! Jaz sem dal, ti pa kradeš iz žepov ljudstva. Tak lump bo žalil, dokazano je, da je ukradel denar iz žepov davkoplačevalcev.“ Naši poslanci ne puste izpregovoriti Ferjančiču nobene besede več. Dr. Šusteršič kliče liberalcem: „Od vlade podkupljene bestije. Koruptna banda, ki je Celje izdala!“ Deželni glavar je bil primoran, da je vsled hrušča sejo zaključil.

Tako so naši poslanci pokazali liberalcem, da so v dež. zboru minuli časi, ko se je vse klonilo liberalni ošabnosti. Deželni zbor je za sedaj zaključen, s tem pa so uničeni tudi tisti odseki, radi katerih se je vnel boj. Sedaj jadikujejo tisti ljudje, ki so kmeta psovali s „polčlovekom“, da deželni zbor ne bo mogel delati za kmeta. Deželni zbor bode mogel še le tedaj kaj koristiti kmetu, ko si bodo naši poslanci priborili pravico, liberalci še niso in ne bodo nikdar nič koristnega storili za kmeta. Vse, kar je bilo za kmeta in za splošnost koristno, je izšlo od naše strani, da bi tembolj mogli delati, zato tudi naši poslanci zahtevajo, številnejše zastopstvo v odsekih, ker le tako morejo biti zagotovljeni, da se ne bo izvajalo geslo: „Liberalcem groš, klerikalcem pa knof“. Vsi pravični volivci so radi tega na strani katoliško narodnih poslancev, ki bodo obdani z zaupanjem svojih volivcev, priborili ljudstvu pravico slej ali prej! Živili naši odločni poslanci, mevž ne maramo!

## Splošna škodljivost prodajavnic z narejenimi oblekami.

V vseh obrtnih strokah je način prodajanja izdelkov popolnoma drugačen, kakor je bil nekdanj.

Zlasti vidimo to izpremembo pri razpečavanju krojaških izdelkov. Še pred ne ravno davnim časom kupoval si je vsakdo blago za obleko pri suknarju, iz katerega mu je obleko naredil krojač mojster s pomočjo svojih pomočnikov. Krojaški stan je bil trden, a tudi vsa obleka je bila dobro izdelana. Časovne razmere in želja po vedno večji blisčobi inapobile so krojača, da si je napravil svojo lastno zalogo suknja. Že tako se je promet nekoliko spremenil. Ni stal več odjemavec v neposredni zvezi z suknarjem, ampak dobil je posredovavca v krojaču. Vendar pa, ako bi ostalo pri tem, bi pošten krojač ob enem prodajavec suknja, odjemavcu le dobro služil. A, kjer se enkrat prične izprememba, ne ostane pri začetku, ampak se nadaljuje, dokler ne pride do popolnega prevrata. Tako je bilo tudi v krojaški obrti.

Ljudje so bili čim dalje bolj razvajeni in vedno silnejše je stopala na dan želja komoditete. Kupovali bi najraje narejene obleke, da se izognejo vsaki sitnosti. Kakor iz tal so, odgovarjujoč tej želji vzrastle prodajavnice z velikimi zalogami narejenih oblek. V prostornih skladiščih ponujajo se najrazličnejša oblačila za nizko ceno, katera je še bolj vabljiva za kratkovidno ljudstvo, kot slične in razkošne dekoracije prodajavčeve izložbe. Da nizkim cenam odgovarja tudi vrednost taka, ljudje ne verujejo. Ti prodajavci narejenih oblek so pač dobro podkovani v vseh trgovskih spretnostih in zvijačah, a manjka jim do cela vsa strokovna izobrazba. Da niti ne morejo razločevati svojega blaga, je li dobro ali ne, je umevno, dasi hvalijo vsako svojo stvar, katero na prodaj postavljajo kot neprekosljivo dobro. Hvalijo ti obleke kot narejene iz prave francoske in angleške volne, a komur so le malo razmere znane, ve, da bi moral prodajavec skoro celo ceno, kakor jo zanjo zahteva, v slučaju, da je res blago od tam, kakor trdi, plačati za carino. Za pravo volno imajo seveda sukno fabricirano k večjem iz starih volnenih cap, ali pa še manj vredne hombaževine. Da je blago tako slabo, so vzrok sami, ker zahtevajo vedno nižjih cen. Blago je vzorcju, kakor se pokaže do cela podobno, a le podobno po zunanji obliki, v resnici pa je brez vrednosti.

Glavni vzrok pa, da morejo ti prodajavci tako ceno prodajati krojaške izdelke, je plača njihovih delavcev. Navadno imajo uslužbenega po 1—2 prikrojevavca, ki prikrojita blago, katero pride na to v delo izven njihove delavnice stanujočih delavcev. Razlika delavskih plač pri prodajavcu in krojaškemu mojstru je skoro neverjetna. Za ono plačo, katero dobi krojaški pomočnik za ene hlače, narediti jih mora prvi celih šest. Kajpada gre vsak krojač nerad v službo h konfekcionarju, kakor se ti prodajavci tudi imenujejo. Uslužbene imajo zato take delavce, katerih krojači niti porabiti ne morejo, ali pa one, ki so radi brezdelnosti v skrajni sili primorani ustopiti v službo, ki pa nestrno čakajo, da dobe drugod delo.

Ne le, da konfekcionarjevi uslužbenci veliko trpe, se oni, ki od njih narejene obleke kupujejo

izpostavijo veliki nevarnosti v zdravstvenem oziru. Komur razmere teh delavcev niso znane, jih niti predstavljati ne morejo siromaštva teh ubožcev, pravcati modernih sužnjev. Vkljub temu, da se trudi z izdelovanjem oblek vsa delavčeva družina, si ne morejo najeti poštenega stanovanja, katero bi vstrezalo zdravstvenim zahtevam. Tega jim nizka plača ne dovoljuje. Večinoma stanujejo v podstrešnih luknjah, katero so jim ob enem kuhinja, spalnica in delavnica. V eni sami sobici stanuje vsa družina in v nji prestanejo razne bolezni staro in mlado. Umevno je, kako na stečaj so v takih razmerah jetiki odprta vrata. Mnogokrat boleha vsa delavčeva družina na nalezljivi bolezni, za nje ni več pomoči, pa tudi tolažbe ne ker, dasi v tako žalostnem stanu, morajo vendar še nadalje delati, dokler se gibati morejo, če nočejo, da pomrjo vsi od glada. Res žalostne so njihove razmere, a vendar resnične in prav nič pretirane. Bolehajo sami in ker še vedno delajo, zaneso kal boleznim tudi lahko na one, kojim so naredili obleko. Ker se pri likanju obleke razvijajo v obilici vodeni pari, še gotovejše utisnejo kali nalezljivih boleznij v njo. V skupni zalogi pride ta obleka v dotiko z drugimi, in za to res nihče ni varen, da si ob enem z obleko ne kupi tudi — smrti. Kdo je temu kriv? Krivo je liberalno tekmovanje trgovcev, krivi so pa tudi oni sami, ki jih podpirajo.

Škodo trpe torej vsi oni, ki pridejo na kateri koli način s konfekcijskimi prodajavnicami v dotiko, dobiček pa ima le prodajavec sam. Prvi, ki občuti slabe posledice je delavec, drugi je odjemavec, a še jeden je, katerega ne smemo prezeti, kateremu vzamejo te prodajavnice ves zaslužek namreč krojaški mojster. Konfekcionar more vsled slabe robe in vsled slabega plačevanja delavcev obleko prodajati skoro ceneje, kot jo more krojaški mojster narediti. Zato zapuščajo ljudje vedno bolj mojstre in vro v prodajavnice, kjer dobe narejene, in cene obleke. Le vprašajte krojaškega mojstra, kaj vam poreče. Vsak bode tarnal, da ni dela; zelo malo, ali pa nobenega ne dobite, ki bi bil celo leto z njim preskrbljen. Kam naj gre s pomočniki, kadar mu zmanjka dela. Zapoditi proč jih ne more, a plačevati še manj, ko sam nič ne zasluži.

Ako resno premislimo te slabe in res žalostne razmere, občutimo nujno potrebo nastopiti proti njim v javnem in privatnem življenju. Vsak naj prične sam pri sebi s tem, da ne bode hodil več kupovati v prodajavne z narejenimi oblekami, ampak stopil bode raje k postenemu krojaškemu mojstru, ter tako po svojih močeh nastopil proti izkoriščanju malega obrtnika, ki je v sedanji dobi krvavo potreben podpore.

## Izvirni dopisi.

**Iz Idrije, 24. junija.** Kakor je napovedal „Slovenec“, zgodilo se je. „Jednakopravnost“ je pisala dne 5. junija: „Čudne govorice širijo se sedaj po Idriji o neki črnovrški zadevi, ki utegne

Smejale sem se mu.

„Kaj počenjaš?“

„Poglej“, rekel mi je kazoč na podobo.

Bil je naslikan velikanski — trebuh.

Moj spremljevalec pa se je resno držal, ter uganjal svojo burko dalje, in pri tem mrmral sam seboj: Veliki, mogočni trebuh, daj, da te moj vsaj nekoliko dosega v tvoji popolnosti.

„Kak pomen ima ta burka?“

„Burka? Prijatelj, tu je naslikana telesna shramba našega dobrega kralja-svečenika. Nekateri trdijo, da je večjega pomena, nego bogovi sami. Med ljudmi ima baje „čudežne“ vplive.“

V sredi svetišča stali so trije zlati kipi.

V sredi se je smrdušal bog slave z naphnjenim obrazom. Na desni se je priklanjala opolzla boginja svojemu levemu sosedu, staremu pijancu Baku.

Že sem hotel vprašati, kedaj dospo žreci k daritvi, kar zaorijo zunaj svetišča gromoviti klici: slava.

„Kaj pomenja to?“

„Glej, glej; pozabil sem ti povedati, da naš kralj-svečenik posveti danes nove žrece.“

Kakor velikanska reka, vsula se je množica v svetišče.

„Kje je kralj-svečenik?“

„Tiho, sedaj prihaja“, šepnil mi je spremljevalec na uho.

3.

Ogrnjen v plašč krvavo-rdeče barve, ki se pa ni mogla kosati s sestro na njegovem obrazu, prišel je, ali bolje, privaril se je obdan od svojih žrecev in bojarjev v svetišče. — Ta smešna postava! Kepa mesa, brez oblike človeškega telesa. Še bolje, mesena bomba napolnjena s krvjo.

Trikrat se je vrgel na obraz pred kipi in vse ljudstvo ž njim. — Stal sem v njegovi bližini, in vselej, kadar se je znova vrgel pred malike, bilo je čuti, kakor da je plusknila voda ob stene posode. Pri tem pa je zadišalo, kakor iz vinske kleti. — — —

Dva žreca, opravljena liki klovna, sta stala za njim s kadilnicami. Eden si je mašil nos ter drugemu ostentativno namigaval.

Umel sem. — — —

Dvignil se je. Spoznal sem ga. Ah da, kako globoko je padel! Za časa moje dobe se ni upognil nikomur, tukaj pada na obraz pred svojimi strastmi. Revež!

Vsedel se je na baržunast stol, in pred njega so stopili, ki so imeli biti posvečeni.

Odsopel se je.

„Kaj zahtevate?“

„Biti tvoji žreci, o veliki mojster“, so mu odgovorili.

„Da, velika je naloga biti žrec. Vi veste, da je moja vera razvoj preko morale zastarelih časov v nasprotni ekstrem. Kar je bilo preje čednost, to je sedaj greh in obratno. Da prodere to versko naziranje, zato se je žrecu boriti. — Kje ste dovršili bogoslovne študije?“

„Veliki svečenik“, oglasil se je človek zabuhlega obraza, „menim, da sem storil dovolj, ako ti povem, da me je človeška družba prejšnjih časov vrgla iz svoje srede.“

„Sposoben si biti moj žrec. — In ti.“

„Moje življenje je burno. Samo to naj povem, da nisem bil nikjer doma. Svoje postelje nisem imel, ker sem prespal večji del svojega življenja v temnih luknjah ali pa v —.“

„Kaj si pa ti storil vrednega?“

„Jaz sem si sicer umislil močno posteljo; posteljo, ki je bila za dva; takšno sem potreboval. Toda, razvil sem se preko zaprašene morale in



postati jako zanimiva. Za danes omenimo le toliko, da živi tam precej petičen starček, star čez 80 let, ki je imel posebno dobro srce za cerkvene stvari. Rad je daroval tudi za maše in razni gospodje duhovniki so bili njegovi najboljši prijatelji. Ljubili so ga toliko časa, da je morala sodnja vmes poseči. Ker stvar še ni popolnoma končana, spregovorimo o priliki še o njej.\*

Kajpada, to je velikanskega pomena za Idrijo. O govoru dr. Žitnika v državnem zboru uredniki „Jednakopravnosti“ niso ničesar slišali, ko tako trdovratno molče. Pričakovali smo, da bomo čitali vsaj posnetek govora, ko je vendar tako strahotna suša v listu. Da bi dr. Karfikova „jetika“ ne pomagala, bi bil listič že zdavnaj menda šel pot vsega časnega radi hude sušice. Pa brez ocvirka se naši liberalci ne morejo na dan pokazati. A huda je, ker so se že do malega izpisali. Tolikrat so povdarjali „frk na Dunaj“, sedaj ničesar ne vedo. Duhovnika hvaliti je težko. Kako si pomagati? Proti duhovnikom moramo pisati, sicer se dolgo ne bodo izgubili upliva na ljudstvo in splošne direktne tajne volivne pravice liberalci ne bodo dali tako dolgo.

Iz ljubezni do delavstva torej napravili so naši idrijski liberalci, ki že dolgo slove po svoji iznajdljivosti, ekspedicijo v Črni vrh, da zvede tam, kako oblegajo duhovniki nad 80 letnega petičnega starčka, da bi precejšnja dedščina padla v njih nikdar polno malho.

Prijatelji, čemu tako daleč? Saj bi bili dobili lahko bližje dosti pikantnejega gradiva. Vprašali bi bili pri dobro znanem prijatelju nasproti rudniške šole, kdo je delal 23. maja 1901 oporoko pri njem. Šlo se gotovo ni za maše, ker dotični starček bi bil napravil oporoko v tem slučaju — pa vsaj ne pred liberalcem. Kdo je tedaj rekel: „Molčimo, da žlahta ne zve“? Ali je bil tudi kak dober prijatelj duhovnik? Čudno, da že tedaj niste klicali sodnije, da bi vmes posegla, češ, da je starček slaboumen, ko podari kar 16.200 kron v dobre namene. Torej slaboumen postane človek še-le tedaj, ko dá kak stotak ali k večjemu en tisočak za mašne ustanove. Pridite torej s tisto oporoko na dan!

Konečno pripominjamo, da se jako čudimo, odkod zajemate svoja poročila o teh zadevah. Dne 7. junija popoldne je komisija konfiskovala, kar je bilo še najti papirjev in denarja pri onem petičnem starčku; dne 8. junija dopoldne je pa že znani liberalni prvak idrijski — nejurist — skrivnostno namigaval, češ, včeraj so pa našli pisanja, iz katerih je jasno, kako se je od gotovih strani skušalo vplivati na moža. Kje je tisti studenec, iz katerega je liberalci zajel? Ako pa stvar tudi ni še popolnoma končana, nimamo nobenega strahu.

**Iz Kranjske gore.** Morda še nikoli ni bil v Vašem listu priobčen kak dopis kot ta iz našega divnega gorenjskega kraja. S tem pa ne smete misliti, da smo politično mrtvi. Naše ljudstvo je zavedno, naše liste rado čita in kolikor mogoče se tudi prizadevamo, da bi iz go-

spoznal sem, da so inserati o posteljah za dva budalost. Pozneje sem redko spal doma.“ —

„Umejem te“, rekel je veliki svečenik.

„Na pot v življenje vam dajem dve čednosti naše vere: laž in obrekovanje. Da se jih bode trdno oklenili, prisezite mi na to knjigo, v kateri so te čednosti dosegle svoj vrhunec.“

Prinesla se je velika knjiga in prisegli so.

Na to so priplesale v svetišče baletke kratkih kril, ter častitale novim svečenikom.

„Zvečer se praznujejo bakanalije v proslavo novoposvečencev“, začulo se je iz ust kralja-svečenika.

Vstal je, vrgel se pred maliki na zemljo. Po dokončanem obredu pa se je obrnil proti izhodu.

Zunaj je čakal voz, v katerega so bili vpreženi — ljudje. —

O, moj narod!

„Ali so pri vas še sužnji?“

„To je kazen, ker se niso hoteli kloniti svobodnemu verskemu naziranju“, odreže se moj spremljevalec.

Kri se mi je začela urneje pretakati po žilah. Loteval se me je gnev.

stilske iztirali „Narode“ ter jim nadomestili z našimi listi.

Pretečene dni smo imeli birmo. Nimam sicer namena, da bi to cerkveno slavnost obširneje popisoval, ker so večinoma povsodi jednako vrši, povdarjati pa moram, da je bila letos pri nas birma izvanrednega pomena, ker je Prevzvišeni med nami hotel obhajati svoj god sv. Antona. In res se je storilo vse, kar je bilo le mogoče, da bi se Prevzvišeni prepričal o naši lojalnosti in ljubezni do njegove vzišene osebe. Na predvečer so mu priredili peveci in godba veteranskega društva lepo podoknico, vsa vas pa je v lučih zablesketala. Vsi so storili svojo dolžnost tudi inteligenca je pokazala, da razume takt in oliko. Sploh ga morda ni kraja na Kranjskem, kjer bi inteligenca z duhovščino tako harmonično delovala, kakor pri nas. Čast ji za to! To občno veselje pa je kalil samo jeden in to je bil prejšnji liberalni župan F. Budinek. Navajen je bil doslej, da se mu je vse pokorilo, dokler je imel v rokah župansko oblast. Tako kot drugodi, tako je bilo tudi pri nas. Bog vedi odkod pride kak mlad človek, odpre trgovino, nabere si bogastva, potem mu zraste greben, on hoče terorizirati duhovščino in ljudstvo in žaliti čutila tistih, med katerimi in od katerih živi. Tak liberalni kramar si potem domišljuje, da se mu mora vse pokoriti. No, v Kranjski gori so se — hvala Bogu — naši vrli posestniki otresli liberalnega jarina ter so izročili občino v roke sedanjega župana g. G. Lavtizarja. Dosedanjemu liberalnemu gospodarstvu je odklenkalo, upamo, da za vselej. Ker se je torej liberalnemu bivšemu županu izpodmaknil stolček, na katerem se je tako dobro počutil, zato se je mislil maščevati na ta način, da svojih oken ni hotel razsvetliti in da, če tudi večkrat pozvan od mnogih tudi liberalno mislečih ognjegascev, se ni hotel udeležiti slavnostnega sprejema. S tem činom maščevanja izpodkopal si je še zadnji ugled, katerega je med nami imel.

To dejanje so obsojali, vsi in posledice so se koj pokazale. Na pretečeno nedeljo sklical je g. Budinek vajo za ognjegasce. Hotel se je prepričati, koliko je še ostalo njegovih zvestih. In čujte, ostalo jih je komaj toliko, da jih niti na prste ene roke sešteti ni mogel. To je bila blamaža.

In prav je tako! Naši ognjegasci so pokazali, da se ne puste od nikogar terorizirati tudi od Budineka ne! Korenski ognjegasci si bodo že sami pomagali, pokazali so jasno, da so dosedanjskega načelstva siti, zato se soglasno nedeljske vaje niso udeležili. Pa sploh bodi omenjeno, da so na Dovjem vaje vsako nedeljo, pri nas pa komaj enkrat na leto. Skliče naj se občni zbor, člani naj tirjajo odgovora, zahtevajo naj zadoščenja, zakaj se društvo kot tako ni udeležilo sprejema. Ako načelstvo ne da primernega zadoščenja, naj se izvoli drug načelnik, saj je dosti zmožnih za to, ki bodo boljše in uspešnejše vodili društvo, kot pa sedanji načelnik. G. Budinek se bo pač že prepričal, da se naš kmet in posestnik ne da vladati z absolutizmom prepričal se bo, da je doslej zavzemal častna mesta, ki mu po njegovih duševnih zmožnostih nikakor ne gredo, in ko bode izgubil vse časti, potem bode lahko počival mirno na svojih zaslugah, o katerih bode Kranjska gora še veliko let — molčala, kot penzioniran ognjegasec! To številko pa si naj dene v okvir, da jo bodo brali njegovih potomcev potomci, — če bodo sploh brati znali!

## Politični pregled.

**Nemški cesar o krščanstvu.** Nemški cesar je zopet govoril, in sicer sedaj o potrebi krščanstva. Govoril je v Aachenu med drugim to-le: „Dežela v Evropi, kjer še vlada npravnost, red in disciplina, spoštovanje oblastev in cerkve, kjer vsak krščan lahko neovirano živi svoji veri, to je Nemčija. — Te besede me napotujejo do izreka, da morata obe veroizpovedanji složno delati za veliki namen... kdor svojega življenja ne stavi na podlago vere, je izgubljen... Obljubujem torej, da bom celo državo, cel narod, svojo armado in svojo dinastijo postavil pod

kríž in pod varstvo Onega, o katerem pravi veliki apostol Peter, da razun njega ni bilo dano ljudem nobeno drugo ime, pri katerem bi se mogli zveličati.“ Tako je nemški cesar govoril. Liberalnim listom to ni prav.

**Bolgarija kraljestvo.** Sedanji obisk bolgarskega kneza Ferdinanda na ruskih tleh daje posebno ruskemu časopisju povod za najrazličnejša razmotrivanja. Knez Ferdinand in v njegovem spremstvu se nahajajoči zastopniki bolgarske vlade so pri tej priliki zagotavljali carju, da je Bolgarija v vsem udana Rusiji in ji zagotavlja vedno zvestobo. Bolgari so voljni vse storiti, da si ohranijo naklonjenost Rusije. — „Nowosti“ že pišejo, da ni nikakih večjih ovir proti izvedbi te ideje. Če sta Srbija in Rumunija postali kraljestvi, zakaj bi ne bila tudi Bolgarija. Treba je najti le primerne povoda, da stvar ne bo preveč nepričakovano prišla mej svet. Najprimernejši bi bil trenutek, ko bodo Bolgari praznovali 25 letnico obstoja bolgarske države.

**Angleški kralj Edvard** je na smrt bolan. Slavnost kronanja se je morala odgoditi. Kralja so operirali v trebuhu in je le malo upanja, da bi ozdravel. Na angleškem dvoru se boje najhujšega.

**Revolucijska organizacija v Rusiji.** Kakor znano, so se v prekucijske namene zvezali ruski dijaki in del ruske inteligence z malimi meščani rokodelci in delavci. Osnovali so za prekucijske namene „osrednji izvrševalni preobrat in odbor zjedinjenih ruskih prekucijskih strank“, ki naj vodi prekucijsko gibanje v Rusiji. Svojo organizacijo, ki je seveda tajna, osrednji odbor spopolnuje in razširja. Prekucijsko gibanje razširjeno je po vsej Rusiji. Število prekucijskih častnikov se množi. S časopisi, ki izhajajo in se prodajo tajno, širi se tudi revolucionarna ideja. Tudi denarna sredstva se množe. Zvrševalni odbor dela osobito na to revolucionarnemu gibanju prikloniti Poljake, Fince in Cerkeze. Za razširjenje revolucionarne ideje med kmečki stan ustanovil je zvrševalni odbor „agrarno ligo“ ki med kmeti snuje po celi Rusiji „prekucijske bratovščine“. Med delavstvom osnovala se je revolucionarna organizacija pod naslovom „Svoboda“, ki šteje že veliko članov in se grozno hitro razširja. Nevarna je osobito radi tega, ker dela s terorizmom in s politiko dejanj. Listi trde, da ima za seboj izvrševalni prekucijski odbor 12.000.000 članov.

## Domače novice.

**Ljudstvo za našimi poslanci!** Našim poslancem na njihovem odločnem nastopu izražajo zaupanje naša politična društva. To kaže, da so naši poslanci prav storili. Čim dalj se bo hotelo prikrajševati naše pravice, tem odločnejše bode govorilo s poslanci tudi ljudstvo. Ljudstvo bode stopilo na stran naših poslancev kot en mož. V tem oziru bomo storili svojo dolžnost! Že sedaj so se tresle hlače gotovim ljudem, ko so klicali naši poslanci: „Ven s pravico!“, a tem znatnejši bo vtisek, ko zagrome organizirane mase: „Ven s pravico, proč s krivico! Ven s splošno volilno pravico!“

**Liberalna lenoba in hudobija** se kaže v tem, ker pravi „Narod“, da so naši poslanci začeli obstrukcijo zato, ker se jim delati ne ljubi, ker so leni. To trditev izpodbije dejstvo, da so naši poslanci koj v prvi seji vložili 12 nujnih predlogov, ki so vsi dobri in koristni, liberalci pa nobenega. Kdo je torej len?

**Nujni predlog poslancev dr. Susteršiča** in sodrugov glede izpremembe deželnega reda in deželnega volivnega reda. Uvažujoč, da sta sedanji deželni red in deželni volivni red v svojih bistvenih določbah, sloneča na zistemu neznosnih privilegij posameznih stanov, popolnoma zastarana in naravnost udarec v obraz zdravi pameti ter pravicam ljudstva, predlagajo podpisani: Deželni zbor naj sklene: Deželni red in deželnega zbora volivni red za vojvodinjino Kranjsko se ima spremeniti na temelju načel splošne in enake volivne pravice. Izvoli se pose-



ben ustavni odsek dvanajstih članov, kojemu se naroči, da nemudoma izdela v predstojećem smislu zakonska načrta in ju v treh tednih predloži zbornici. V formalnem oziru se predlaga takojšnja nujna razprava v smislu § 21. oprav. reda. Če bi pa zbor nujnosti ne pripoznal, naj se o tem predlogu postopa po § 18. opr. reda. V Ljubljani, 21. junija 1902.

**Shod.** Ob veliki udeležbi volivcev — v dvorani „Katoliškega Doma“ in v stranskih prostorih bilo je nad 500 volivcev — govoril je preteklo nedeljo dr. Šusteršič o položaju v državnem in dež. zboru. Shod se je soglasno strinjal z nastopom katoliško-narodnih poslancev ter jih je pozval, naj vstrajajo pri sedanjih odločnosti. Splošna sodba je bila, da je to pravi nastop napram predrznosti „Narodovcev“. Shod je izrekel dr. Šusteršiču popolno zaupnico in odločno obsodil Hribarjev napad na duhovščino. Shod je zahteval, naj vsi naši poslanci stoje odločno za dr. Šusteršičem. Ob enem je pozval shod poslance, naj se odločno potegnejo za odpravo takih kaznjeniških del, ki škodujejo delavcem in obrtnikom, dalje je shod sprejel peticijo za splošno enako direktno in tajno volivno pravico za deželni zbor, pozval je katoliško narodne poslance, naj predlože dež. zboru resolucijo, s katero se izjavi za državno zavarovanje delavcev za starost in onemoglost.

**Liberalne napake.** Še predno se je otvoril deželni zbor, je že pisal „Narod“, da upa, da napredni poslanci ne zagazijo v tisto napako, v kojoj so zagazili v prvi seji. — Iz tega torej sledi, da so liberalci zagazili. In to je vendar težko umevno, da bi veleumi, kot so dr. Ferjančič, Hribar in celo dr. Tavčar zagazili v napake. Mora že tako biti, če v „Narodu“ stoji!

**Mesto pred oltar v smrt.** 31 letni arhitekt, v službi pri ljubljanskem stavbinem podjetniku Filipu Supančiču, Oton Heinz, ter zaročnica mu Marija Asoli sta si v ponedeljek zvečer ob 7. uri kupila poročna prstana pri zlatarju g. Zajcu na Starem trgu. Od tu sta se odpeljala na „Zeleni hrib“ — kjer je stanovanje zaročnice — on na kolesu, ona s tramvajem. Od ulice sv. Florijana naprej je vozil Heinz pred električnim vozom. Ne ve se, kako se je zgodilo: dasi je imel kolesar dovolj prostora, je kar naenkrat ležal tik električnega voza, tako, da zavirač ni mogel pravočasno ustaviti istega. Voz je vlekel Heinza kakih 60 korakov naprej. Izvlekši ponesrečenca izpod voza, so ga prenesli v vežo mestne ubožnice, kamor sta prišla dva zdravnika, ki sta ranjenca obvezala za silo in pa duhovnik, ki mu je podelil poslednje olje in ob enem izvršil poroko! Priči sta bila vojaški zdravnik in magistratni policijski svetnik Franc Podgoršek. Heinza so prepeljali na to v bolnico, kjer je v terek popoldne umrl. Čudno je na dogodku, da je kolo ostalo nepoškodovano in je obležalo na cesti daleč proč od električnega voza.

**Letošnje gg. novomašnike** je „Narod“ lepo pozdravil, še predno so izstopili iz semenišča. On pravi: „Iz ljubljanskega lemenata izide kmalu frišna zaloga Kristovih bojevnikov. Ker bomo tudi liberalci imeli že v nekaterih mesecih priliko, priti v dotiko z novimi konsumnimi metlami, ne bo škodovalo, ako jih pogledamo.“ In potem pravi, da so vsi gospodje mladi petelini. Tako piše „Narod“, in vedno trdi, da se bojuje zoper klerikalizem!

**Važna slavnost v Pragi.** Dne 14., 15., 16. in 17. avgusta praznuje katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Pragi svojo 50 letnico in blagoslovljenje nove zastave. K tej slavnosti vabi tudi Slovence. Slovenska kršč. soc. zveza se skoro gotovo odzove vabilu. Tu se nudi marsikateremu Slovencu prilika, da si ogleda Prago in se seznanji z bratskim češkim narodom. Upamo, da posebno naša rokodelska društva ne bodo zamudila priložnosti stopiti v dotiko s češkimi rokodelskimi društvi. V omenjenih dneh bo v Pragi tudi sestanek vseh čeških katoliških rokodelskih društev.

**Porokl.** Poročil se je gosp. Fran Fabian, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani z gđ. Ano Carljevo. — G. Fran Demšar, lesni trgovec na Češnjici pri Selcih se je poročil z

gđ. Leopoldino Simončič, hčerko hišnega posestnika v Ljubljani. Naše iskrene čestitke!

**Trgovci s sadjem** prodajajo v Ljubljani v nedeljah sadje le do 9. ure dopoldne.

**Gradnja jezuitske cerkve in samostana v Zagrebu** v palmočičevi ulici zelo napreduje. Dozidana sta oba stolpa. Tudi samostan je do malega že zgrajen. V najkrajšem času prične se cerkev na znotraj kinčati, tako da bode poslopje letos že gotovo blagoslovljeno.

**Drobne novice.** Skupščina „Gospodarske zveze“ je bila pretekli četrtek. Na shodu je bilo z velikim odobravanjem sprejeto naznanilo, da je ministerstvo preiskalo „Gospodarsko zvezo“, a je dognalo, da so napadi nasprotnikov na „Gospodarsko zvezo“ lažnjivi. Na shodu je bil tudi razgovor o ustanovitvi lesne izvozne zadruge. — Tiskarna Dr. Hribarja se otvori s 1. avgustom v Frölichovi hiši na Dunajski cesti. Menda bode ondi izhajalo nekaj novih slovenskih listov. — Pri volitvah v gremij ljubljanskih trgovcev so zmagali Nemci. Pa naj še kdo reče, da narodna zavednost slovenskih naprednih trgovcev v Ljubljani ni občudovanja vredna. — V Štangi so odkrili spominsko ploščo pokojnemu predsedniku „Slov. Matice“ gospodu prof. Marnu. — Pri Celovcu je padel pod vlak konduktar Franc Dolenc in ostal na mestu mrtev. Zapušča štiri nepreskrbljene otroke. — Štajerskemu deželnemu zboru je predložena volivna reforma, v kateri je tudi splošna volivna skupina, ki bi imela štiri poslance. Delavci na Štajerskem zahtevajo na shodih, da se tej volivni skupini da več poslancev, ker se 200 veleposestnikom hoče dati 12 poslancev. — Dunajska krščanska ženska zveza je obiskala te dni postojinsko jamo. Na poti v Postojino so se izletnice nekaj časa ustavile na ljubljanskem kolodvoru, kjer sta jim tukajšnja „Krščanska ženska zveza“ in „Meščanski klub“ priredila srčen vsprejem. — Železniški paznik v Opatiji in tukajšnji hišni posestnik Fran Majer je sunil v Matuljah nekemu delavcu, ki ga je spravljal domov, nož v trebuh. Majer je v zaporu.

## Razne stvari.

**H katastrofi na Martiniku.** Uradno poročilo zdravnika na kolonijah Martinika dr. Lidina, kateremu je bilo naročeno preučevati sredstva za odstranjenje mrličev v St. Pierru, nam pojasnjuje položaj, v katerem se nahaja to mesto. Dr. Lidin konstatuje, da je število mrličev, katere bi bilo treba odstraniti, majhno v primeri z ogromno množino ponesrečenih. Večina oseb, ki so bile zadete po izbruhu vulkana, leže pod podrtimi stropi in strehami hiš. Tu se ne da nič več storiti, ti mrličji so dovolj zakriti pod razvalinami. Ceste in ulice so s podrtinami hiš popolnoma zabarikadirane in nepristopne. Veliko mrličev je tudi zasutih pod pepelom. Na odstranitev razvalin pa že celo ni misliti. To početje bi bilo prvič popolno nepotrebno in vrhu tega še zelo nevarno, kajti z ene strani se lahko pripeti nesreča od podirajočih se zidov, po drugi strani pa lahko vsak hip iznenadi delavce nov močen izbruh vulkana. Na prosto ležečih mrličev je največ v bližini banke, bolnišnice, na cestah Mairie, de Versailles in pa de Longchamp nekaj mrličev je skoro popolnoma pokritih od pepela in lave. Njih odstranitev in odpravljanje na morskobrežje bilo bi jako nevarno, ker trupla že razpadajo in so ceste vsled podirajočih se hiš nepristopne. Najbolše bi bilo te mrličje zasuti z vročim pepelom vulkana, katerega je ogromno, ker pod njim bi trupla najhitreje strohnela. Ako bi se vse skupaj pustilo, kakor je, da se pustijo mrličji ležati na zraku, ne bilo bi za to kolonijo nikake nevarnosti. Kajti vse mesto St. Pierre leži v neki dolini pod Mont Pellée-jem tako, da je od dveh strani zavarovano od bregov, le na morje je prost izhod. Vetrovi vlečejo le proti morju. Sploh pa se za dolgo časa ali sploh nikoli več na daleč okoli nikdo naselil ne bode. Mej tem, ko dr. Lidin vzdržuje svoj gorenji nasvet, še dostavlja, da je bilo nespametno zaradi tega razmeroma malega števila mrličev staviti v nevarnost življenje

vojakov, ki naj bi to delo izvrševali. Ali ta nasvet vojaškega zdravnika dr. Lidina, kateremu je bilo na tem, da se obvaruje vojaštvo pred posledicami tega dela ni imel uspeha. Vlada je kljub temu zahtevala, da se sežigajo mrličji na mestu kjer leže, na ta način, da se naloži nanje drv, polije s petrolijem in se zažge. Delavci, ki so se hoteli lotiti tega dela, so jako dobro plačani in so zavarovani s posebno masko, napojeno s fenolno kislino, ki odganja upliv strupenih izhlapevanj iz gnijočih trupel. Najnovejša vest o novem izbruhu vulkana 7. t. m., ko je bilo od 10. dop. do 2. pop. vse mesto Fort de France zakrito v tamo, zbuja novo opravičeno bojazen, da preti popoln pogin celemu otoku, kakor je prerokovano že od pamtivekov.

**Ženska ljubezen.** Pred pol letom je prišel v Pariz ruski inženjer ter se zaljubil v lepo, mlado gospodično, ki je imela službo v modnem salonu. A inženjer se je modistovski izneveril, ker je našel lepo pevko. Nekega dne je kar izginil s svojo novo ljubico. Odpeljal se je domov. Modistka pa je vzela svoj imetek 9000 frankov ter šla nezvestega inženjerja iskat. Iskala ga je 2 meseca. Končno ga je našla. Inženjer in pevka sta sedela v svoji sobici ter se izvrstno zabavala. Modistka pa je odprla vrata ter ustrelila dvakrat na parček. Zadelala ni nikogar. Pevka je mahoma pobegnila, inženjerju pa je nastop modistke tako imponiral, da se je „zgrevano“ vrnil v njeno naročje ter se z njo te dni — oženil.

**Konec slona „Frica“.** Barnum & Bayley sta imela velikanskega slona „Frica“, katerega so morali te dni usmrtiti. Barnum & Bayley sta bila v Toursu ter sta hotela odpotovati v Saumur. Ljudstvo je radovedno gledalo odhod velikanske družbe na kolodvor, zlasti pa so zanimali orjaški sloni, katerih je 17. „Fric“, ki je bil baje največji slon, kar jih je ujetih in ukročenih — bil je 2 m 60 cm visok in še le 48 let star — „Fric“ je bil že enega človeka usmrtil in več ljudi ranil, so mu dali na vse štiri noge verige. Na kolodvor je moral korakati med dvema ženskima slonoma, da bi ostal miren. Toda prisedši na trg Pruneau se je grozno tuleč postavil na zadnji nogi. Dva strežaja sta se približala besni živali ter mu zvezala nogi z debelimi žicami. „Fric“ je polomil dvoje dreves in dirjal po trgu kakor stekel. Policija je poklicala oddelek vojakov na pomoč, vojaki so zaprli vse ulice. Nato so slona električno ubili. Kožo dobi muzej mesta Tours. Slon je bil baje 100.000 frankov vreden, a ker je pobesnel, ni bil več za rabo.

**Krojačel in njihovi upniki.** Zaveza krojačev v Avstriji je pričela izdajati liste tistih dolžnikov, ki nič ne plačajo. Ta najnovejši list, kateremu je ime „Creditschutzliste“ dobe za naročnino 2 K na leto samo člani krojaških zadrug, zato pa dobe v tej listi zaznamovane vse tiste ljudi iz vseh avstrijskih dežel, katerim ni posebno priporočljivo dajati na upanje.

**Obsojeni kavalir.** Grof J. Pongrac, poročnik na Dunaju, je bil obsojen, da naj plača svoji bivši ljubici, s katero je imel otroka, mesečno za vzdrževanje 60 kron. Toda grof se je proti tej obsodbi pritožil, češ: „ne morem plačati.“ Zastopniku nezakonske matere se je ustreglo in grof je bil zopet obsojen, toda na samo mesečnih 40 kron s sledečo motivacijo: „Ker more grof kupovati kočije in konje, imel bode tudi toliko denarja, da plača mesečno 40 kron za posledice svojega ljubavnega razmerja.“ Toda grof se je še pritožil, pa prizivno sodišče je grofov priziv odklonilo in tako mora grof za svoje nezakonsko dete mesečno plačevati 20 gld.

**Radi ene knjige vzela služkinjo za ženo.** Adolf Brison pripoveduje v „Tempsu“ resničen dogodek, ki mu ga je o priliki razstave knjig pripovedoval znani nabiralec redkih knjig Henry Davignon. Nek osemdesetletni P . . . poročil se je s svojo služkinjo samo zato, da je priženil neko redko knjigo. Strast je nalezljiva bolezen in služkinja g. P . . . pričela je sama nabirati stare knjige. Nekega dne prinesla med drugimi stvarmi s trga tudi cel kup starih knjig, katere je za nekaj krajcarjev nakupila. P . . . našel je med temi knjigami I. izdajo „Heptamerona“ iz leta 1559., vezano v rudeč maroquin. Za to



knjigo ponudil je služkinji takoj 600 kron, toda služkinja o tej ponudbi ni hotela ničesar slišati. Njen gospodar je bil tako nepreviden, da ji je povedal, knjiga je najmanj vredna 10.000 kron. Da je dobil knjigo, se je P... s svojo služkinjo poročil.

**Velikanski vihar** v Indiji je povzročil škodo 8.000.000 rupij. Vihar ni zahteval človeških žrtev.

**Devetova zahvala Burkam.** Iz Pretorije poročajo, da je bil Devet v koncentracijskih taboriščih ter se zahvalil ženskam, za pomoč tekom vojne. Devet je rekel, da bi bili morali Buri z vojno že davno prenehati, ako bi jih ne bile ženske tako krepko podpirale. General je pozivljaj ženske, naj se udajo v usodo ter prenašajo križ, ki jim ga nalaga Bog in naj bodo udane podanice angleškega kralja. Ženske so prirejale Devetu ovacije.

**Demonstracija v cerkvi.** Iz Worcestra se poroča: Te dni se je vršila poroka med dr. med. M. Quinom in učiteljico M. E. Donaha. Ko so se svatje zbrali v cerkvi, je začela več stoglav broječa množica žvižgati in piskati. Policija je posredovala, a vse ni nič izdalo. Dr. Quinn je namreč neko drugo dekle pod pretvezo, da jo vzame v zakon, zapeljal in potem pustil na cedilu. Pred nekaterimi dnevi je to dekle streljalo nanj, a ga ni zadelo. Zato pa je ljudska množica sedaj tako demonstrirala pri poroki.

**Gosli za 40.000 kron** je kupil profesor Viljelmni v Londonu. Gosli imenujejo se: Josip Guarnerius del Gesu. To je največja cena, ki je bila na Angleškem plačana za gosli, Gosli bile so last Jurija Harta. Od vseh strani so mu ponujali ponudb za gosli, toda Hart jih ni hotel prodati. Prišel je k njemu Viljelmni in je na gosli zaigral. Hart je vskliknil: Edino Vi igrate tako dobro na gosli, da bi Vam jih prodal, drugi pa nihče. Kupčija bila je skoro sklenjena. Gosli nosijo letno število 1737, okrašene so z diamanti in rubini, omara je srebrna.

**Muzej znamenitij v alpah** nameravajo ustanoviti Švicarji v Bernu. Zbirke nameravnega muzeja obsegale bodo zlasti: v alpah se nahajajoče živalstvo in rastlinstvo, znamenite rudnine in kamna, fizikaliske in meteorološke alpeka zadevajoče zbirke, gospodarstvo v alpah, izdelovanje sira itd., v alpah običajne noše itd. kakor tudi posnetki gorskih koč, podobe znamenitih alpskih turistov, zgodovine alpski dežel in literaturo o alpah.

**Bosanska mohamedanska deputacija**, ki je prišla za čas delegacijskega zasedanja v Budimpešto proti bosanski upravi demonstrirati in ki šteje 300 pritožnikov zapravila je 50.000 K samo za izvoške po noči, ponočne kavarne in slične „zabave“. Celo budipeštanskim nočnim postopacem, ki niso ravno ozkosrčni, gnusilo se je nesramno nastopanje bosanskih Mohamedancev. Iz tega se sklepa, da Mohamedanci v Bosni pod avstrijsko upravo posebno hudo niso zatirani.

**Novo vrste kamen** hoče izdelati nek Amerikanec U. S. Brown. Kamen naj bi bil bolj trpežen proti mokroti in vremenu, kakor je navadni pri stavbah vporabljeni kamen. Kamen bo narejen iz peska in sicer se bodo kremeni kosi zvezali z malto, ki se naredi iz kalciznega oksida in magnezije.

**Katoliško vseučilišče v Frieburgu na Švicarskem** ima letos 426 dijakov, 81 več nego jih je imelo lansko leto. Na bogoslovni fakulteti je 180, na juridiški 77, na modroslovni 145 in na matematiško-prirodoslovni 90. Po državljanstvu je na vseučilišču 162 Švicarjev, 105 Nemcev, 23 Avstrijancev, 23 ruskih Poljakov, 14 Amerikancev, 7 Bolgarov, 6 Italijanov, 5 Francozov, 5 Nizozemcev, 4 iz Turčije, 3 iz Luksenburga in 2 Španjolca.

**Amerikanski otročji rop.** V Italiji prijeli so Amerikanko Klaro Taylor, ki je pred šestimi leti v Cincinnatti ukradla svojo nečakinjo. Vse poizvedbe nesrečnega očeta po otroku niso imele uspeha. O vzrokih tega otročjega ropa poroča se sedaj sledeče: Pred devetimi leti oženil se je dekličev oče Albert Taylor, živel je s svojo soprogo pri svoji materi in pri dveh starejših sestrah skupno. Njegova sestra Klara je hčerko svojega brata strastno ljubila. Po preteku nekaj

let preselil se je Albert s svojo družino v neko drugo hišo. Nekega dne obiskala je Albertova hčerka svojo teto. Teti se je zdelo, da stariši dekliča zanemarjajo. Preoblekla je dekliča kot dečka in se z dekličem odpeljala v London. Hotela se je preživeti kot časnica, toda ni imela dovolj zmožnosti. Vsejedno smilila se je ljudem in dajali so ji obilo miloščine. Stariši so si prizadevali dobiti teto in hčerko, toda njih trud je bil dolgo let zaman. Teta znala je zmešati sled. Živela je sama v največji revščini, toda nečakinjo je popolno razvadila. Vsako željo ji je brala iz očij in jo spolnila. Tudi dekletce strastno ljubi svojo teto. Sedaj, ko se morati ločiti, boje se za posledice ločitve med teto in nečakinjo. Teta bode gotovo tudi vsled čudnega ropa sodnijsko kaznovana.

**Brezpogojno prvo mesto** bodisi kot primes zrnati kavi, bodisi kot nadomestilo zanj gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti samo ona vonj in okus zrnate kave, o čemer priča mnogo izrecil prvih avtoritet. Slavni profesor pl. Pettenkorfer se je izjavil: „Po svojem kavi podobnem okusu bistveno preseza vse druge kavine surogate.“ Drugi pravijo: „Jako intenzivno ima vonj in okus žgane zrnate kave.“ „Njen vonj je posebno krepak, podoben kavi in čist.“ V dokazni množini ima aromatske sestavine, kakršne ima tudi zrnata kava.“ „Mnogoteri poizkusi so soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot izdelek, ki se zelo bliža zrnati kavi.“ „Po vsebini aromatskih snovi je Kathreinerjeva sladna kava v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi.“ itd., itd. Zato je umevno, da postaja ta kava čimdalje bolj priljubljena in da jo že v obče rabijo in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

**Gospodarjeva dela v mesecu juliju.** Drevje. Obkopavaj, plevel izruj. Proti koncu meseca cepljenje na speče oko (ki bo prihodnjo pomlad pognalo). Cepljena očesa, ki se niso prijela, je treba z ostrim nožem izrezati in obreznino zamazati. — Trta se cepi na zeleno. Pri kasnih trtah se snaži še le julija, vselej namreč še le, ko do zadnje jagode odcvete. Kadar jagode dosežejo polovično debelost — navadno koncem julija — okrajšaj vse sadonosne mladike tako, da ostane nad najvišjim grozdom 4—5 peres. Mladike, ki jih boš drugo leto ohranil, pusti neprikrajšane, da bodo močnejše. Kjer trta trpi od črva, obiraj črno-pikaste jagode in uničuj. — Na vrtu je glavno opravilo smukanje in zalivanje; zalivaj zlasti kumari. Ob koncu meseca sejaj repo in špinato za jesen. Radič na senčnatem kraju že vspeva. Čebule vseh vrst — ko rumenevajo — vzemi iz zemlje. — Cvetice. kakor v juniju. Nova setev cinerarij, primul ter resede. Napravi zatiče na cvetnih grmičih. Obreži mejo iz belega trna ter iglasto grmovje. Obreži vrtnice za drugo razcvetanje.

## GLASNIK.

### Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu.

Brezverski duh 18. stoletja, ki se je pojavil v francoski revoluciji in pri nas z Jožefinizmom je zadušil delovanje katoliške cerkve v Evropi na socialnem polju, onem polju, katero je katoliška cerkev vedno negovala. Ko je pa cerkev zopet od modernega brezverstva ji prizadete težke udarce nekoliko prebolela, pričela je takoj zopet z delom na socialnem polju. Ne najmanje važnosti na socialnem delovanju kat. cerkvi so brezdvojbeno kat. rokodelska društva in danes priobčimo zgodovino katoliškega rokodelskega društva v metropoli Dolenjske, v Novem mestu.

Ustanovilo se je društvo l. 1886 po trudu g. profesorja dr. Marinkota. Težave bile so pričetkom velike, ker je bila med mladimi rokodelskimi pomočniki zanemarjenost velika. Šlo je vendar. Dne 8. decembra 1886 se je v „Narodnem domu“ v društvo na ustanovnem shodu sprejelo 34 pomočnikov. Lep sad se je brž pokazal. Meščani, posebno pa dolenjska du-

hovščina podpirali so mlado društvo z vso unemo.

Misliti se je jelo brž na zastavo. L. 1887 se je blagoslovila na binkoštno nedeljo z vso slovesnostjo. Na banketu navzočih je bilo nad 100 oseb.

Društvo je prosilo v Narodnem domu pribežališča še isto leto. Toda prošnja se je društvu odrekla, ker je mala večina „gospode“ bila prepričana, da se ne spodobi, da bi umazani delavci v „narodni“ hiši imeli prostora. (Žalostno, da se „narodna“ (?) inteligenca tako boji prav povsod delavca. Opom. ured.)

Toda gospod načelnik, duhovnik dr. Marinko, ni obupal, marveč odločil se je, da kupi ali zgradi rokodelcem lasten dom. Denarja je imel na razpolago celih 165 gld. Ponudila se je brž prilika. Kupil je od dedičev Hochmajerjevih hišo za 3800 gld. ter plačal prepisa 166 gld. 25 kr. meseca avgusta l. 1887.

Sedaj pričelo se je prositi pismeno in osebno. Dali so mnogo Novomeščani: g. Anton Hočevar je posodil 1900, gospa soproga pa 1000 goldinarjev, kar sta pa obadva kmalu potem podarila, videč lepe vspehe društva. Posebno se je, kakor vselej tako tudi tu izkazala prečastita duhovščina. Prav mnogi so dali po 100 in več goldinarjev. Prosil je g. načelnik l. 1887 in 1888 mnogo tudi osebno. Pri obilih darovih se je hiša popravila, povzdignila in razširila. Stavbeni material se je jel pripravljati precej jeseni in po zimi. Mnogi, zlasti iz Kandije so brezplačno vozili. Najbolj se je izkazal celo zimo in do po leti z brezplačno vožnjo g. Ant. Windischer, tedanji župan v Kandiji. Bližnji Topličani so dali zastoj les za krov — zlasti po prigrvarjanju g. župnika Babnika.

Leta 1888 jel je zidati mojster Jakob Hočevar iz Hrušice pri Ljubljani. Staba je stala z kupom vred nad 14.000 gld.

Dolga je ostalo nad 3000 gld. Društvo je dobilo veliko sobo za navadna shajališča in dvorano za igre, drugo je bilo za stanovanja, ki so se oddala v najem in pa za gospoda načelnika.

Napravil se je oder, nabavilo precej garderobe in knjižnica. V društvu se je poučeval verouk, petje, risanje, jeziki in so se priredila predavanja, katerim predmet bile so navadno socialne razmere. V tem oziru je jedno leto posebno mnogo storil dr. Schweitzer. Prav posebne zasluge za društvo si je pridobil č. g. pater Otokar Aleš, frančiškan, ki je poučeval brezplačno petje celih 15 let in pa c. kr. gimnazijski profesor g. J. Vrhovec, ki je več let požrtvovalno vodil in vadil društvene igre. Igre in predstave so napravljali rokodelci po trikrat in tudi štirikrat v letu, ki so bile vselej tako obiskovane, kakor redko kje drugod ter so donšale društvu lepih dohodkov. To se godi še vedno.

Toda vedno bolj čutilo se je, da so prostori društvu namenjeni pretesni. Pa kako pomagati, ker so se morali dajati prostori v najem, da je bilo mogoče z dohodki najemnine pokriti obresti, davke in druge stroške.

Na pomoč je prišla druga dobrodelna naprava v isti hiši. Po prizadevanju g. ravnatelja novomeske gimnazije, sedanjega šolskega svetnika g. dr. Frančiška Detela se je sklenilo, da se napravi prepotrebna dijaška kuhinja. Dr. Marinko je svetoval varstvenemu načelništvu kat. družbe rokodelskih pomočnikov, naj se v ta namen razširi društvena hiša tako, da bode v njej kuhinja in bode ob enem društvo dobilo več in lepših prostorov, ne da bi kaj samo plačalo.

Bilo je dosti ugovarjanja, zlasti med pomočniki, toda posrečilo se je. Duhovščina in drugi blagi dobrotniki so dali nad 3000 gld. Razširjenje stavbe je pač stalo dobrih 6000 gl., toraj se je na hišo napravilo novih 3000 dolga, ali ker od teh plačuje polovico obresti dijaško podporno društvo in najemščina od hiše več pri naša, kakor je plačevati od dolga obresti, nima kat. rokodelsko društvo večjih stroškov, pač pa sedaj za novomeske razmere zadostne prostore.

Za razširjenje pripravil se je material leta 1893 jeseni in po zimi. Mojster Jakob Hočevar



je hitro delal. Jeseni 1894 se je dijaška kuhinja otvorila. V njej dobiva hrano opoldan in zvečer 50 do 60 dijakov večinoma brezplačno.

Razun že navedenih vsakoletnih 3 do 4 predstav ima rok. društvo meseca maja vsako leto svoj izlet, tudi se je udeležilo skupno različnih slavnostij v Ljubljani, Skofjiloki in na Vrhniki.

Število članov je navadno 25 do 30; zadnji čas se je nekoliko znižalo, ker je mnogo pomočnikov odpotovalo, proti jeseni pa se brezdvomno zopet povzdigne.

Rokodelski dom\* v Novem mestu je postal prava narodna hiša. V njej se shajajo rokodelci, v njej dobivajo ubogi dijaki hrano, v njej so navadno shodi kat. narodne stranke in obrtne zadruge. V njej so po zimi poučni kurzi za kmetovalce, v katerih poučujejo gg. Dolenc, V. Rohrman in Bohuslav Skalicky, je pravo središče katoliškega gibanja na Dolenjskem.

In to središče na socialno gospodarskem političkem polju za Dolenjsko je ustanovil s trudom in skrbni član onega stanu, ki ga gotovi in „izobraženi“ rojaki tako podlo napadajo, kakor smo videli, g. duhovnik in profesor dr. Marinko. Čast! Želimo, naj bi društvo vedno napredovalo v korist naše vere in narodnosti in socialnega napredka našega ljudstva.

## Jetika in stanovanja.

Socialne razmere, v katerih živi dandanes ljudstvo, so največ vzrok, da tako rapidno napreduje jetika. Poleg neznosnih razmer, v katerih delavstvo dela v nezdravih delavnicah pri slabi plači, vsled česar tudi pri hrani so osobito vzrok tudi slaba stanovanja, da se jetika tako zelo širi. Saj znano je, da stanuje delavstvo v ubožnih, umazanih, temnih, slabo prezračeni in prenapolnjenih luknjah. Taka stanovanja neugodno vplivajo na prebivavce, katerih telo je zaradi teh neugodnih razmer poslabšano in zaradi tega prikladno bolj sprejeti v se kali nalezljivih boleznij zlasti jetike, kakor trdni ljudje. Zlasti pa se v prenapolnjenih nezdravih stanovanjih tem hitreje naleze jetika že takrat, če se med stanovavci nahaja kak jetičen stanovavec. Konečno pa tudi ne pomaga dosti, ako se na pljučah oboleli bolnik poda v bolnico in se ga iz bolnice spusti bodisi zboljšana, bodisi ozdravljenega. Ko se povrne nazaj v staro, slabo in nezdravo stanovanje, kmalu zopet zboli.

Da je naša trditev istinita, to dokazujejo nam zdravniki. Profesor pl. Leyden trdi, da so mala, tesna in nezdrava stanovanja prava ognjišča jetike, iz katerega se leta širi med zdravo prebivalstvo. Profesor Rubner trdi, da je jetika bolezen stanovanj. V Manhestru je dr. Harold poročal, da je preiskal prah po delavskih stanovanjih in ga ucepil morskim prešičkom. Ucepil je prah iz umazanih hiš, v katerih so stanovali jetični in je dognal, da je med prahom bilo 66 odstotkov jetičnih bacil, v čednih stanovanjih, kjer je živel ali umrl jetični bolnik, našel je v 50 odstotkov jetičnih bacilov. V bodisi čednih ali nečednih stanovanjih, kjer niso živeli jetični bolniki, tudi ni našel nikakih bacilov.

Ta puskus potrjuje tudi statistiki podatki. Dr. Jakob in dr. Pannwitz sta dokazala, da med 3995 jetičnih pacientov bila je ta prouzročena po nezdravih, po jetiki okuženih stanovanjih. Star pregovor pravi: V stanovanjih, kjer ne prihajata svetloba in zrak, prihaja vidni zdravnik in to je istinito. Zdravo stanovanje mora biti pred vsem zračno in svetlo. Delati na zdrava, zlasti delavska stanovanja je velikega socialnega pomena.

Z lepim stanovanjem množi se tudi razum za snago, ugodnost in družinsko življenje. Kjer pa je to, tudi jetika zgubi tla za razširjenje.

Toda ne samo zasebna stanovanja, tudi javnemu življenju služeči prostori pospešujejo jetiko. Šole, vojašnice, sodnijska poslopja, ječe, hoteli, gostilne, prodajalnice, železnični vozovi, kjer je vedno veliko gibanja morala bi biti v zdravstvenem oziru strogo nadzorovana. V takih prostorih ne smelo bi se pljuvati na tla. Skrbeti

bi se moralo za zadostno število pljuvalnikov, kakor tudi za dobro zračenje. Vsak dan bi se morala tla zbrisati z mokro cunjjo. Isto pa velja tudi za zasebna stanovanja, osobito tam, kjer se nahaja med prebivavci kak jetični človek. Pred vsem bi pa morala biti dolžnost javnih funkcionarjev skrbeti za cenena in prostorna zdrava stanovanja za nižje, zlasti delavske sloje.

## Delavske drobtine.

Za strankarski shod slovenskih krščanskih socialnih slojev je določen naslednji vsopred razgovorov: o razmerju do hrvaškega delavstva, o snovanju in vodstvu društev, kako naj „Slovenska kršč. soc. zveza“ pri tem sodeluje, osnivanje gospodarskih društev, o načinu organizacije in o shodih, o časnikarstvu, o strokovnih društvih, o publikacijah. Kdor bi imel kak predlog, raj ga pošlje g. dr. Kreku. Prav bi bilo, da se naša društva o tem dnevnem redu nujno pogovore in stavijo svoje predloge. Pokažimo, da nam je resna briga trdna organizacija! Na shodu bodo navzočni tudi Hrvatje.

Socialna demokracija avstrijska ima strankarski shod 15. avgusta t. l. Trajal bode štiri do pet dni. Judokradi so postavili med drugim na dnevni red tudi: Pokvarjenost delavskega gibanja po meščanskih strankah v Avstriji in avstrijsko-ogerska pogodba. Mnogo novega na strankarskem shodu ne bode.

Pruski zakonski narēt proti pijančevanju obsega sledeče točke: Zahteva se, naj se preveliko pijančevanje kaznuje. Policijskim potom naj se prepove točenje žganja pozno zvečer, zelo zgodaj zjutraj in med glavno božjo službo. Minister je predlagateljem obljubil, njihov predlog podpirati.

Štrajk natarjev v Milanu. Štrajk natarjev je brez dvojbe nekaj novega in v Milanu se je izvršil. Vse gostilne in kavarne bile so zatvorjene. Le v nekaterih malih kavarnah so stregli gostom gospodarji s svojimi rodovinskimi člani in trdili so, da so naredili sijajno kupčijo. V štrajku so zmagali natarji s svojimi zahtevami.

Eksplozija v tovarni vžgalle pri Budimpešti tvrdke Stein & Rosenstraus provzročila je smrt nekega delavca, kakor so tudi bile tri delavke nevarno ranjene. Eksplozija izvršila se je v onem delu tovarne, kjer se izdelujejo žvepljenke. Kakih deset delavcev in delavk namakalo je šibice v fosfor. Nek delavec prižgal je žvepljenko, pri tem bil je pa tako nepreviden, da je gorečo vrgel proč. Padla je v fosfor, ki je takoj eksplodiral. Vsi stroji v delavnici so se razleteli.

## Anton Belec

Št. Vid nad Ljubljano,



izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po:

iz kositarja 24, 30, 36, 40 K, iz medenine 30, 36, 60, 70, 80, 100 K; obhajilne svetilnice iz kositarja po 4 K, iz medenine po 10 do 20 K; puščice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po 3 K, iz medenine po 10 K; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzdavanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela. 15 13—10

## Slovinci!

Zakurite na večer 4. julija

v čast slovenskima apostoloma

sv. Cirilu  in Metodu

po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo

 **kresov.** 

**Pozor!**  **Pozor!**

Prijatelj, ako hočeš najcenejše in najprišnejše vino piti, tedaj se potruji v gostilno na Francovo nabrežje, kjer ga toči

## Josip Maček

po sledečih cenah: 9 x—23

Istrijansko, belo, liter po	28 kr.
Cviček	32 „
Bizelsko	36 „
Rebula	40 „
Refoško	48 „

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Opozorjam Te pa posebno, da se tam dobi **črni istrijaneč po 24 kr. liter**, kateremu je vsaka konkurenca izključena, bodisi po kakovosti ali po ceni.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

## Josip Weibl

nasl. tvrdke J. Spreitzer

Slomškove ulice št. 4

priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izborna urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49—23

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje pri spomenkih in na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata umetno in preprosto izdelana, balkone, verande, paviljone, stolpne križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori — Železne konstrukcije — Vodne sesalke Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih risbah v različnih slogih in pošilja poštine prosto.

Vse poprave izvršuje najvestnejše in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene so primerne solidnemu delu dokaj nizke.

## Sukneno blago

za spomladanske in letne obleke

v največji zalogi

pri 17 18—18

## R. Miklauc

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

O zelo nizkih cenah in lepih vkusnih vzorcih se lahko vsakdo prepriča.